

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. július 1.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2021/0170 (COD)

10381/21
ADD 3

CONSOM 147
MI 520
COMPET 526
CODEC 1020
DIGIT 83
CYBER 196
CHIMIE 65
JAI 818

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2021. július 1.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	SWD(2021) 169 final
Tárgy:	BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA amely a következő dokumentumot kíséri: Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az általános termékbiztonságról, az 1025/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 87/357/EGK tanácsi irányelv és a 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az SWD(2021) 169 final számú dokumentumot.

Melléklet: SWD(2021) 169 final

Brüsszel, 2021.6.30.
SWD(2021) 169 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat
Az Európai Parlament és a Tanács rendelete

az általános termékbiztonságról, az 1025/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 87/357/EGK tanácsi irányelv és a 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

{COM(2021) 346 final} - {SEC(2021) 280 final} - {SWD(2021) 168 final}

Összefoglaló
Az általános termékbiztonsági irányelv felülvizsgálatára irányuló javaslat hatásvizsgálata
A. A fellépés szükségessége
Mi a probléma lényege, és miért jelent problémát uniós szinten?
A jelen hatásvizsgálat az általános termékbiztonsági irányelv értékelését követi, amelyre párhuzamosan került sor. Az értékelés eredményei azt mutatják, hogy az általános termékbiztonsági irányelv egy megfelelő eszköz, és összességében véve elérte a céljait, ugyanakkor még mindig túl sok nem biztonságos termék van forgalomban az EU piacán, ami egyenlőtlen versenyfeltételeket teremt a vállalkozások számára, és jelentős költségeket ró a társadalomra és a fogyasztókra. A nem biztonságos termékek által okozott sérülések, illetve halálesetek következtében az uniós fogyasztókat és társadalmat ért – megelőzhető – kárt évi 11,5 milliárd EUR-ra becsülik, míg a nem biztonságos termékek értéke alapján a fogyasztókat ért kárt 19,3 milliárd EUR-ra becsülik. Az általános termékbiztonsági irányelv konkrét problémái a következőkhöz kapcsolódnak: az általános termékbiztonsági irányelv nem foglalkozik kellőképpen az új technológiákkal és az online értékesítéssel kapcsolatos kihívásokkal; a nem biztonságos termékek fogyasztóktól történő visszahívása nem eléggé hatékony, a piacfelügyeleti rendelkezések nem teljes mértékben hatékonyak és nem állnak teljes mértékben összhangban a harmonizált termékekre vonatkozó szabályokkal; valamint az élelmiszernek látszó termékekre vonatkozó biztonsági szabályokat következtetlenül alkalmazzák az EU-ban. E problémák hátterében elsősorban piaci és szabályozási kudarcok húzódnak meg, mindez egy olyan környezetben, ahol az online értékesítés és az új technológiák erőteljesen törnek előre. Ezek a problémák az idő múlásával várhatóan csak fokozódni fognak, mivel a fogyasztási cikkek értékesítése egyre szorosabban fog a globalizációhoz és a digitalizációhoz kapcsolódni.
Mit kellene elérni?
A kezdeményezés célja elérni azt az általános célkitűzést, hogy biztosítsa az uniós fogyasztók nem biztonságos termékekkel szembeni védelmét, miközben hozzájárul az egységes piac megfelelő működéséhez, különösen a vállalkozások számára egyenlő versenyfeltételek biztosításához. A sajátos célkitűzések a következők: 1. annak biztosítása, hogy az uniós jogi keret általános biztonsági szabályokat írjon elő minden fogyasztási cikkre és biztonsági kockázatra vonatkozóan, ideértve az új technológiákkal kapcsolatos kockázatokat is; 2. az online értékesítési csatornában felmerülő termékbiztonsági kihívások kezelése; 3. a termék visszahívások hatékonyabbá és eredményesebbé tétele, távol tartandó a fogyasztóktól a nem biztonságos termékeket; 4. fokozottabb piacfelügyelet, a harmonizált és nem harmonizált fogyasztási cikkekre vonatkozó szabályok jobb összehangolásának biztosítása; valamint 5. az élelmiszernek látszó termékekkel kapcsolatos biztonsági kérdések kezelése.
Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés (szubszidiaritás)?
A termékbiztonság a tagállamok és az EU megosztott hatáskörébe tartozik. A feltárt problémák széles körben elterjedtek, és az okaik azonosak szerte az EU-ban. A termékbiztonság célkitűzését a tagállamok önállóan eljárva nem tudják kielégítően megvalósítani, tekintettel arra, hogy az EU összes piacfelügyeleti hatóságának fokozott együttműködésére, kapcsolattartására és következetes fellépésére van szükség annak érdekében, hogy azonos szintű védelmet biztosítsanak valamennyi uniós fogyasztók számára, és egyenlő versenyfeltételeket tegyenek lehetővé az egységes piacon, ahol az áruk szabadon mozognak. Az uniós fellépés hiánya szintén jelentősen megnövelné a tagállamok számára a piacfelügyeleti költségeket, valamint a vállalkozások számára az adminisztratív költségeket.
B. Megoldások
Milyen alternatívák kínálóznak a célok elérésére? Van-e előnyben részesített alternatíva?

Amennyiben nincs, miért nincs?

Az alapforgatókönyvön túlmenően a következő szakpolitikai alternatívák merültek fel a célok elérése érdekében:

1. alternatíva: a meglévő jogi keret **jobb végrehajtása és érvényesítése**, főként a meglévő eszközökre vonatkozó intenzívebb útmutatás és azok fokozottabb népszerűsítése révén, de az általános termékbiztonsági irányelv jogi felülvizsgálata nélkül (csak az élelmiszernek látszó termékekről szóló irányelvet módosítanák);

2. alternatíva: a termékbiztonsági irányelv **célzott felülvizsgálata** irányelv vagy rendelet formájában, hogy az kiterjedjen az új technológiákkal kapcsolatos újszerű kockázatokra is, a termékbiztonsági vállalás rendelkezései ihlette számos rendelkezés jogilag kötelező érvényűvé tételével, a termékviSSzahívásra vonatkozó, harmonizált termékekre vonatkozó felügyeleti szabályokhoz igazodó kötelező követelmények bevezetésével, valamint az élelmiszernek látszó termékekre vonatkozó szabályok általános termékbiztonsági irányelvbe történő beépítésével;

3. alternatíva: az általános termékbiztonsági irányelv **teljes körű felülvizsgálata** rendelet formájában, amely – a 2. alternatívában szereplőkön túlmenően – előírja a szoftverekkel kapcsolatos biztonsági szabályok pontosítását, az online értékesítéssel és a termékviSSzahívással kapcsolatos további kötelezettségeket, a tagállamok tágabb végrehajtási hatáskörét, egy választottbírói mechanizmus létrehozását az eltérő kockázatértékelésekkel kapcsolatos tagállamok közötti jogviták rendezésére, valamint a termékek fokozottabb nyomonkövethetőségét;

4. alternatíva: a 3. alternatíva rendelkezésein túlmenően a **piacfelügyeletre vonatkozó jogi eszközök integrációja**.

Az élelmiszernek látszó termékekről szóló irányelv érdemi rendelkezéseinek felülvizsgálata az összes (1–4.) alternatívában szerepel, két lehetséges részalternatívával: a) az élelmiszernek látszó termékek teljes betiltása úgy, ahogy vannak, valamint b) a kockázatértékelési megközelítés alkalmazása e termékkategória esetében.

Az előnyben részesített alternatíva a 3. alternatíva, az élelmiszernek látszó termékek vonatkozásában pedig a b) részalternatíva.

Mi az egyes érdekelt felek álláspontja? Ki melyik alternatívát támogatja?

Az általános termékbiztonsági irányelv ütemtervéről, illetve bevezető hatásvizsgálatáról folytatott nyílt konzultáció során az érdekelt felek többsége támogatta az általános termékbiztonsági irányelv jogi felülvizsgálatát, ezen belül is közel felük támogatta a teljes körű felülvizsgálatot (3. + 4. alternatíva). A nyilvános konzultáció, valamint az egyéb konzultációs tevékenységek során az érdekelt felek egyértelmű támogatásukat fejezték ki a 3. alternatíva keretében megvalósítandó konkrét intézkedések kapcsán. A **fogyasztói szervezetek** általában véve a 4. alternatívát támogatják. A **tagállamok** többnyire a 3. alternatívát támogatják. A **vállalkozások** a felelősségi körök, a jogbiztonság és az egyenlő versenyfeltételek egyértelmű fogalom meghatározásának szükségességét emelik ki, és ezért úgy tűnik, hogy az általános termékbiztonsági irányelv jogi felülvizsgálatát támogatják (2. és 3. alternatíva).

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor a főbb alternatívák) előnyei?

A 3. alternatíva várhatóan jelentős előnyökkel jár a fogyasztók és a társadalom számára. A nem biztonságos termékek értékén alapuló becslések szerint **manapság** a fogyasztókat ért károk **mintegy 19,3 milliárd EUR** összeget tesznek ki. Ennek **az előnyben részesített alternatíva végrehajtásának első évében körülbelül 1,0 milliárd EUR-val**, majd a következő évtizedben **pedig körülbelül 5,5 milliárd EUR-val** kell csökkennie. A 3. alternatívának továbbá évente több mint 400 millió EUR-val kell csökkentenie az eredménytelen viSSzahívásokkal kapcsolatos fogyasztói károkat. Ezenfelül az uniós

fogyasztók és a társadalom által **termékekkel kapcsolatos, megelőzhető balesetek miatt jelenleg elszenvedett károkat évi 11,5 milliárd EUR-ra becsülik**. A termékekkel kapcsolatos sérülések **egészségügyi ellátásának jelenlegi költsége az EU-ban közel 6,7 milliárd EUR évente** (ebből a kórházi kezelések mintegy 6,1 milliárd EUR-t tesznek ki). Ezeknek a költségeknek szintén csökkennie kell a 3. alternatívában szereplő intézkedéseknek köszönhetően, amelyek kevesebb nem biztonságos terméket eredményeznek (ezt a hatást nem lehetett számszerűsíteni, mivel nem álltak rendelkezésre a károkra vonatkozó adatok, amelyek szükségesek a tendenciák becsléséhez). A **nemzeti végrehajtásban megmutatkozó különbségek és a jogi széttagoltság csökkentése által előidézett költségmegtakarítás** a becslések szerint **a vállalkozások esetében évi 59 millió EUR-t, a piacfelügyeleti hatóságok** esetében pedig **évi 0,7 millió EUR-t** tenne ki. A nem biztonságos termékek – ideértve a veszélyes vegyi anyagokat tartalmazó termékeket is – alacsonyabb száma egyúttal pozitív környezeti hatásokkal járna.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb alternatívák)?

A becslések szerint a 27 tagú EU-ban a vállalkozások összes költsége a 3. alternatíva végrehajtásának első évében **196,6 millió EUR-t** tenne ki (egyszeri és rendszeres költségek), amely a nem harmonizált termékek gyártásával, nagykereskedelmével és kiskereskedelmével foglalkozó **uniós vállalatok forgalma 0,02 %-ának** felel meg. A következő években a rendszeres költségek **177,8 millió EUR-t tennének ki az uniós vállalkozások esetében**. Ezek a költségek a vállalkozások szigorúbb kötelezettségeihez (elsősorban az online értékesítés, az új technológiát képviselő termékek értékesítése és a nem biztonságos termékek visszahívása terén), valamint a piacfelügyeleti szabályoknak a harmonizált termékekre vonatkozó szabályokkal történő összehangolásához kapcsolódnak. A 3. alternatíva végrehajtása esetén a tagállamok **piacfelügyeleti hatóságainál** hozzávetőlegesen **évente 6,7 millió EUR** rendszeres többletköltség merülne fel a nem biztonságos termékek piacfelügyelete terén szélesebbé váló hatáskörük és a viszonylag mérsékelt egyszeri adaptációs és végrehajtási költségek miatt. Nincsenek negatív környezeti vagy társadalmi hatások.

Milyen hatást gyakorol a fellépés a kkv-kra és a versenyképességre?

A kkv-k és a mikrovállalkozások nem mentesülnek az előnyben részesített alternatíva által előírt kötelezettségek alól. Az EU termékbiztonsági jogszabályai nem teszik lehetővé, hogy a kkv-k számára „könnyített” rendszereket biztosítsanak, mivel egy fogyasztási cikknek az ellátási lánc jellemzőitől függetlenül biztonságosnak kell lennie annak érdekében, hogy teljesüljön a termékbiztonság és a fogyasztóvédelem általános célkitűzése. A becslések szerint az uniós kkv-k teljes költsége a 3. alternatíva végrehajtásának első évében **111,1 millió EUR-t** tenne ki (egyszeri és rendszeres költségek). A következő években a rendszeres költségek **100 millió EUR-t tennének ki az uniós kkv-k esetében**. A **nemzeti végrehajtásban megmutatkozó különbségek és a jogi széttagoltság csökkentése által előidézett költségmegtakarítás** a becslések szerint **az uniós kkv-k esetében évi 34 millió EUR-t** tenne ki. A leginkább érintett üzleti ágazatok az online értékesítés, valamint néhány új technológiai ágazat lenne, de anélkül, hogy a harmonizált uniós követelmények révén ez jelentős hatással lenne versenyképességükre.

Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?

A 3. alternatíva végrehajtása esetén a tagállamoknál **évente mintegy 6,7 millió EUR** rendszeres többletköltség merülne fel, de ezeket ellensúlyoznák a nem biztonságos termékek csökkenő piaci jelenléte miatti **alacsonyabb egészségügyi költségek**. Ezenfelül mintegy **0,7 millió EUR költségmegtakarítást eredményezne évente a tagállamoknál a piacfelügyeleti szabályok harmonizációja**. Ez a harmonizáció megkönnyíti a kezdeményezés tagállami végrehajtását is, mivel a tagállamok már jól ismerik a harmonizált termékekre vonatkozó szabályokat.

Lesznek-e egyéb jelentős hatások?

A 3. alternatíva pozitív hatással lenne az alapvető jogokra, mivel magasabb szintű fogyasztóvédelmet és

környezetvédelmet biztosítana a nem biztonságos termékek uniós piacon való jelenlétének csökkentése révén. A vállalkozásokra vonatkozó többletkövetelmények nem érintik a vállalkozás szabadságának alapvető jogát, és arányosnak tűnnek az elérni kívánt általános célkitűzéssel. A 3. alternatívának továbbá az egyszerűsítést és az adminisztratív terhek csökkentését is elő kell segítenie a szabványosítási eljárás egyszerűsítésével, valamint a jogi bizonytalanság (egyes anyagi jogi szabályok egyértelműségének hiánya) és a széttagoltság (a különböző termékkategóriákra vonatkozó eltérő piacfelügyeleti szabályok) csökkentésével.

Arányosság?

Úgy tűnik, hogy a 3. alternatíva megfelel az arányosság elvének, mivel az azonosított probléma jelentős mértékű (a nem biztonságos fogyasztási cikkek nagyszámú jelenléte az EU piacon és a fogyasztókat ezzel összefüggésben érő jelentős károk), és az ehhez az alternatívához kapcsolódó költségek korlátozottak. **Összességében ennek az alternatívának az egyenlege pozitív, mivel kedvező hatással van a fogyasztókra és a társadalomra, a vállalkozásoknál felmerülő – értékesítési forgalmuk százalékában kifejezett – költségek pedig alacsonyak.** Ezenkívül a tény, hogy a választott jogalkotási aktus a rendelet, összhangban áll az egyenlő versenyfeltételek, valamint nemzeti szinten hatékony és egyenletes jogérvényesítés biztosításának célkitűzésével.

D. További lépések

Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?

A rendszeres nyomon követés mellett e jogalkotási beavatkozás eredményességének, hatékonyságának, relevanciájának, koherenciájának és uniós hozzáadott értékének előre meghatározott, előrehaladási alapmutatók segítségével történő értékelését javasoljuk öt évvel a tagállamok általi végrehajtást követően.